

Klass: Gastropoda (snäckor), **Familj:** Fissurellidae (nyckelhålssnäckor), **Släkte:** *Puncturella*, **Art:** *Puncturella noachina* (Linnaeus, 1771) **Synonymer:**

Kännetecken

En karakteristisk liten skålsnäck som kan bli upp till 7 mm lång, 5 mm bred och 4 mm hög. Det skålformade skalet har en millimeterlång slitsliknande öppning framtill, strax under toppen. Skaltoppen, som också kallas umbo, böjer av bakåt i en svagt kloolik form. Längs skalets sidor löper ett 30-tal grova radiära ribbor från umbo ända ned till skalkanten. Skalet har en gräddvit färg och även den mjuka kroppen på snäckan är vitaktig till färgen. Krypsulan är oval men brett avhuggen framtill, med 20-30 korta fottentakler längs kanten vid fotens framände. På huvudet finns två stora tentakler och två ögon på korta stjämlar. Bakom den högra ögonstjälkens bas sitter en fottentakel som är delad i två korta grenar. Det finns ingen motsvarande fottentakel bakom den vänstra ögonstjälken. Ur den smala öppningen på skalet övre framsida avges en vattenström som kommer från det vatten som dras in längs skalets insidor för att syresätta gälarna.

Utbredning och status

Arten är spridd i nordligaste delarna av Atlanten och går även upp i Arktiska vatten. På den västra sidan finns den från Massachusetts i USA till Davis Strait och Baffin-ön i Kanada, samt vid Grönland. På den östra sidan finns arten i hela Medelhavet och från Iberiska halvö längs hela den Europeiska atlantkusten, upp till Berings Hav samt även in i Vita Havet.

I svenska vatten är arten känd från hela västkusten, från Öresund till norra Bohuslän. Arten har tidigare varit allmän i Singlefjordsområdet i nordligaste Kosterhavet, men även återfunnits i övriga Kosterområdet. Den har i äldre rapporter angivits som vanlig även i Gullmarsområdet. L.A. Jägerskiöld hittade under sina inventeringar under 1920- och 1930-talen arten vid tolv lokaler längs med västkusten, varav sju i Kosterområdet. Arten återfanns inte alls under Kosterhavsinventeringen 2003. Under Svenska artprojektets marina inventering 2006-2009 gjordes endast ett fynd i Skagerrak, från en lokal på ca 170 meters djup i höjd med Hamburgsund. Arten har alltså minskat betydligt under senare år.

Ekologi

Arten lever på hårbotten på ca 10-200 meters djup, och är associerad till lokaler med riklig förekomst av svampdjur som troligen utgör dess föda. Snäckan är skildkönad och har ett pelagiskt larvstadium. Artens ekologi är i övrigt föga känd.

Hot

Det är möjligt att den omfattande sedimentationen av hårbotten till följd av övergödning och intensiv bottentrålning har haft en negativ inverkan på arten.

Åtgärder

Det är svårt att föreslå specifika åtgärder eftersom kunskapen om artens utbredning och status är bristfällig. Riktade eftersök på tidigare fyndlokaler vore önskvärt.

Övrigt

Etymologi, *Punctur*- Lat. ”punktering, stickhål” + diminutiv *-ella*, vilket tillsammans blir ungefär ”lilla stickhålet” vilket syftar på den lilla öppningen framför skalets topp. *noachina* Lat. ”tillhörande Noak”. Namnet kan ses som ett utslag av Linnés sinne för humor. Arten beskrevs först från fossil och antogs då ha försvunnit med syndafloden. På engelska kallas den fortfarande för ”diluvian puncturella” efter syndafloden.

Litteratur

Graham, A., 1988. Molluscs: Prosobranch and Pyramidellid Gastropods. Synopses of the British fauna (NS), 2: 1-662.

Hansson, H. G. 2011. Marina sydiskandinaviska ”evertebrater”. Webb-upplaga.

http://loven.gu.se/digitalAssets/1480/1480031_hansson-2011.pdf

Hayward, P.J., Wigham, G.D. & N. Yonow, 1990. Mollusca I: Polyplacophora, Scaphopoda, and Gastropoda. In: The Marine Fauna of the British Isles and North-West Europe. (ed. P.J. Hayward & J.S. Ryland). Clarendon Press, Oxford: 628-730.

Karlsson, A., Berggren, M., Lundin, K. & Sundin, R. 2014. Svenska artprojektets marina inventering - slutrapport. ArtDatabanken rapporterar 16. ArtDatabanken, SLU. Uppsala

Jägerskiöld, L.A. 1971. A survey of the marine benthonic macro-fauna along the Swedish west coast 1921-1938. Eds. Hubendick, B., Hyle, G. & Swärd, S. Acta Regiae Societatis Scientiarum et Litterarum Gothoborgensis, Zoologica 6.

Marine species identification portal. <http://species-identification.org>.

World register of marine species. 2015. www.marinespecies.org.

Författare

Kennet Lundin 2006.Reviderad Kennet Lundin 2015. © ArtDatabanken, SLU 2015.